

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 11129 af 30/03/2007 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-10-07 om aflastning - afløsning - kompetence - frit valg - service niveau

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3500239-06

Ankestyrelsens principafgørelse C-10-07 om aflastning - afløsning - kompetence - frit valg - service niveau

Resume:

De sociale klageinstanser havde alene kompetence til at påse, om den af kommunen bevilgede afløsning/aflastning var fastsat således, at formålet med hjælpen var dækket. Derimod havde klageinstan-serne ikke kompetence til at efterprøve kommunens beslutninger om selve den praktiske tilrettelæggelse af hjælpen, der var en del af det generelle serviceniveau.

Ankestyrelsen ophævede på denne baggrund den del af det sociale nævns afgørelse om afløsning/af-lastning, hvorefter en familie med en stærkt handicappet hjemmeboende ung mand var blevet tillagt frit valg mellem aflastning og afløsning.

Love:

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - lovbekendtgørelse nr. 56 af 18. januar 2007 - § 60, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 - § 84, stk. 1

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en ung mand, der havde en medfødt hjernelidelse og hjernelammelse. Han var svært mentalt retarderet, og han havde spastiske arme og ben. Han havde intet sprog, men kunne anvende talemaskine. Han betegnedes af kommunen som massiv plejepatient uden motoriske færdigheder.

Den unge mand boede hjemme hos sine forældre, indtil han skulle flytte på institution. Kommunen havde iværksat en del hjælpeforanstaltninger i forhold til manden, bl.a. var der bevilget massiv personlig og praktisk bistand i hjemmet.

Kommunen havde efter servicelovens § 84 bevilget afløsning eller aflastning i 56 døgn om året. Denne afløsning- og aflastningsordning havde hidtil været administreret således, at familien selv kunne vælge mellem afløsning i hjemmet og privat aflastning udenfor hjemmet.

Kommunen ændrede ved sin afgørelse den bevilgede afløsning og aflastning i henhold til servicelovens § 84, således at der fremover blev bevilget 36 aflastningsdøgn udenfor hjemmet om året samt 100 enkelttimer om året til afløsning i hjemmet efter familiens eget valg. Kommunen oplyste efterfølgende, at bevillingen var ydet på baggrund af familiens ønske om mere valgfrihed i forhold til at kunne benytte både dag- og døgnaflastning.

Det sociale nævn ændrede kommunens afgørelse og fandt, at de afløsnings- eller aflastningsdøgn, hvori der kunne bevilges hjælp i døgnets 24 timer, skulle fastsættes således, som den unge mands forældre havde ønsket, jf. servicelovens § 84. Det ville sige, at de afløsnings- eller aflastningsdøgn, der var bevilget efter servicelovens § 84, i alt blev fastsat til 56 døgn om året. Det ville endvidere sige, at ordningen blev fastsat således, at det var muligt for familien at vælge, om pasningen skulle ske som privat aflastning eller som afløsning hjemme.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at forældrene havde behov for afløsning og aflastning i den belastning, det var at passe den unge mand. Videre var afgørelsen begrundet med, at familien for at få udbytte

af tilbudet havde behov for den fleksibilitet, der lå i selv at kunne vælge, hvorledes hjælpen konkret skulle udmøntes. Endelig var afgørelsen begrundet med, at hjælp efter serviceloven skulle tilrettelægges i samarbejde med den enkelte.

Nævnet lagde vægt på, at den unge mand med kommunens ord var hjælpeløs og skulle have hjælp til alt, at kommunen tidligere havde tilbudt aflastning på i alt 56 døgn om året, at den unge mand i en almindelig uge var i hjemmet hos forældrene uden hjælp udefra i mere end halvdelen af ugens timer, og på forældrenes eget ønske om, at de gerne selv ville kunne tilrettelægge den hjælp, der kunne ydes i afløsning og aflastning.

I kommunens klage til Ankestyrelsen var det bl.a. anført, at det var kommunens opfattelse, at sagen havde principiel betydning for den mulige planlægning og udførelse af den fremtidige kommunale virksomhed på området. Kommunen fandt, at nævnets afgørelse var i modstrid med de ansvars- og beslutningskompetencer, kommunen blev tillagt i retssikkerhedsloven. Kommunen fandt det meget problematisk, at nævnet principielt underkendte denne kommunale ansvars- og beslutningskompetence og dermed også muligheden for at planlægge og styre området.

Under behandlingen af sagen i Ankestyrelsen bemærkede nævnet bl.a. supplerende, at nævnet havde lagt til grund for sin afgørelse, at udgangspunktet i servicelovens § 166 om klageadgang var, at de afgørelser, som kommunen traf efter serviceloven, kunne indbringes for nævnet. Der var ikke i serviceloven eller retssikkerhedsloven gjort undtagelser i klageadgangen i forhold til at påklage en afgørelse truffet efter servicelovens § 84.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på belysning af omfanget af efterprøvelse af afgørelsen efter servicelovens § 84, jf. retssikkerhedslovens § 60, stk. 3, hvoraf det fremgår, at afgørelser om serviceniveau ikke kan indbringes for anden administrativ klagemyndighed.

Afgørelse:

Ankestyrelsen ophævede den del af nævnets afgørelse, hvorefter aflastningsordningen til familien blev fastsat således, at det var muligt for familien at vælge, om pasningen af den unge mand skulle ske i privat aflastning eller som afløsning i hjemmet.

Det betød, at nævnets afgørelse om frit valg mellem aflastning og afløsning ikke gjaldt.

Begrundelsen for afgørelsen var, at de sociale klageinstanser ikke havde kompetence til at efterprøve kommunens beslutninger om selve den praktiske tilrettelæggelse af hjælp til afløsning/aflastning.

Ankestyrelsen fandt således, at de sociale klageinstanser alene havde kompetence til at påse, om den af kommunen bevilgede afløsning/aflastning var fastsat således, at formålet med hjælpen var dækket.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på det generelt gældende princip indenfor socialretten, hvorefter klageinstanser kan påse, om hjælp i hvert enkelt tilfælde er ydet efter en konkret individuel behovsvurdering.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på ordlyden af retssikkerhedslovens bestemmelse om klageadgang, hvorefter afgørelser om det generelle serviceniveau, herunder bl.a. hvilke tilbud der skal være til rådighed i kommunen, ikke kan indbringes for anden administrativ klagemyndighed.

Ankestyrelsen lagde endelig vægt på, at en kommunes beslutning om den praktiske tilrettelæggelse af hjælp til afløsning/aflastning primært henhørte under det generelle serviceniveau.

Ankestyrelsen ophævede således det sociale nævns afgørelse.